

Välkommen till
Internationella Bekantskaper!

LATHUND FÖR SPRÅKSTÖD

Tack för att du deltar,
du gör skillnad!

HUR UPPLEVER DU DET
ATT VARA SPRÅKSTÖDJARE?

POSITIVT: 79,1 %
ÖVERVÄGANDE POSITIVT: 20,9 %
VARKEN POSITIVT ELLER
NEGATIVT, ÖVERVÄGANDE
NEGATIVT ELLER NEGATIVT: 0 %

* Från enkät med
86 deltagande språkstödjare,
genomförd hösten 2017

Språkstöd är ett annat ord för samtalsträning. Det riktar sig till ungdomar i åldern 16-20 år som går det gymnasieförberedande programmet Språkintröduktion. De flesta elever är nyanlända till Sverige och de går programmet för att ta grundskolebetyg. Eleverna kommer från hela världen och har mycket varierande livserfarenheter och skolbakgrund. På programmet läser man extra mycket svenska. Internationella Bekantskaper (IB) engagerar volontärer som är med på svenskalektionerna.

Läraren delar in elever och volontärer i grupper. Därefter arbetar man med en av läraren tilldelad uppgift. Syftet är att ge eleverna extra mycket uppmärksamhet och möjlighet att öva svenska. All undervisning sker på dagtid, vardagar.

Volontären har inte ansvar för lektionen i egenskap av pedagog. Dennes uppgift är att vara samtalspartner. Detta innebär bland annat att vara ett slags "motor" i gruppen och fördela ordet, följa upp uttalanden och försöka få med alla. Det ställs inga särskilda kunskapskrav på en volontär mer än att man talar flytande svenska, är redo att bjuda på sig själv och är lyhörd för andra.

En del elever har traumatiska erfarenheter bakom sig. Det är viktigt att eleverna uppfattar lektionerna med volontärerna som någonting positivt där de får möjlighet att öva, och vara fria från bedömning. Man kan också behöva tänka på att visa respekt för vissa elevers erfarenheter och använda sitt sunda förnuft när det gäller hur långt man går in på vissa ämnen. Som volontär gör man ett åtagande. När man tackar ja till att medverka förväntas man närvara.

Undervisningen är terminsbunden. Idealet är att man kan vara med en gång i veckan (i samma klass, vid samma tillfälle) hela terminen. Men man kan även vara med varannan vecka och kortare perioder (minimum två månader).

Om man inte kan närvara vid ett tillfälle är det viktigt att meddela detta i god tid till gruppens kontaktperson, så att denna har möjlighet att ordna en ersättare. Detta för att undervisningen ska bli så optimal som möjligt. Som volontär är man uppskattad och även saknad när man inte är med.

IB har som policy att inte engagera sig enskilt i elever. Om man väljer att göra detta, sker detta på eget initiativ och IB rekommenderar att man tar kontakt med elevens gode man/gruppboende/stödperson/förälder om det är så att eleven är omyndig. När man som volontär följer med på aktiviteter arrangerade av IB och/eller skolan är man en representant för IB och uppför sig som en förebild för eleverna. Det innebär att vi också följer skolans värdegrund. Hör gärna med läraren i din klass om det är något kring detta du undrar över.

Att vara språkstödjare är roligt, intressant och givande. Du gör en viktig insats som hjälper eleverna både att bli bättre på svenska och att integreras i Sverige. Tillsammans kan vi förändra, som volontär utvecklar du dig personligen och eleverna får de verktyg de behöver för att förverkliga resurser de har inom sig själva.

HUR UPPLEVER DU SPRÅKSTÖDSTIMMARNÄ?

POSITIVT: 90 %
ÖVERVÄGANDE POSITIVT: 10 %
VARKEN POSITIVT ELLER
NEGATIVT, ÖVERVÄGANDE
NEGATIV ELLER NEGATIVT: 0 %

* Från enkät med 10 deltagande lärare,
genomförd hösten 2017

HUR MYCKET ANSER DU SOM
LÄRARE ATT SPRÅKSTÖDS-
TIMMARNÄ PÅ EN SKALA MELLAN
1-5 GER DINA ELEVER
(1=INGENTING, 5 JÄTTEMYCKET)?

1: 0 %

2: 0 %

3: 0 %

4: 70 %

5: 30 %

* Från enkät med 10 deltagande lärare,
genomförd hösten 2017

Motivationen hos eleverna undrar många språkstödjare över. Det är viktigt att komma ihåg att majoriteten av eleverna är ensamkommande, alla har inte uppehållstillstånd, de kan ha traumatiska erfarenheter, de är tonåringar och skolan kan kännas väldigt avlägsen "det verkliga livet".

Det kan också vara bra att ha i bakhuvudet att det är många som inte har "knäckt koden" för den svenska skolan. Man förstår inte hur systemet fungerar, och har svårt att "acklimatisera sig". Innan man har lärt sig att lära kan det vara svårt att känna det är roligt och att ha ett eget driv. Vi kan jämföra med oss själva när vi ska sätta oss in i ny teknik, IT, sociala medier. Vi frågar oss om vi verkligen behöver kunna detta, och tycker att det är väldigt motigt innan vi snappat logiken och måste ha hjälp. Sen hittar vi tråden, inlärningskurvan går uppåt, det är roligt och motivationen får fart.

Skolan i Sverige skiljer sig från många andra länder. Den bygger mycket på reflektion. Man behöver lära sig att arbeta i grupp, att självständigt tillgodo göra sig texter, att läraren överlåter en hel del av ansvaret på eleven och inte omedelbart vare sig straffar eller belönar.

Det jobb vi språkstödjare gör är viktigt! Eleverna får en chans till uppmärksamhet från en person på ett sätt som läraren inte har möjlighet att ge. Även om man upplever att motivationen hos eleven brister, så misströsta inte. Minns att du gör en insats, och att både vi och eleverna utvecklas. Nedan kommer lite tips och synpunkter:

- Försök ha fokus på diskussionen! Alla begrepp man diskuterar, behöver inte förklaras. Det kan innebära för många ord från språkstödjaren och för få från eleven. Det viktigaste är att man får igång en dialog och att eleven får prata. Vår främsta uppgift är att lyssna.

Det kan vara känsligt med vissa typer av frågor, som för oss som är etablerade i Sverige, och uppvuxna i en sekulär kristen tradition inte tänker på:

- Ta inte för givet att alla elever är heterosexuella. Många söker asyl på grund av sin homo-, bi-, och transsexualitet.
- Att fråga om någon har en partner kan vara känsligt, om det är så att det är "otillåtet" att umgås med en pojk-/flickvän.
- Många elever har kommit ensamma till Sverige och vet inte alltid var familjen befinner sig eller om de ens lever.
- Man kan också behöva tänka på hur man pratar om "hemland". Alla elever vill inte vara representanter för sina forna hemländer. Vissa elever har en stark relation till landet de fötts i, eller till landet de är uppvuxna i. Andra kanske har varit på flykt under många år. Oavsett önskar de allra flesta att Sverige ska bli/ eller betraktar Sverige som sitt hemland.
- Alla elever har inte uppehållstillstånd, många befinner sig i en uppslitande process där framtiden är oviss.
- Det finns elever som var analfabeter när de kom till Sverige. Det är inte säkert att de lärt sig läsa och skriva på sitt modersmål ännu.
- Eleverna har kanske fått hantera situationer som vanligtvis bara vuxna måste klara. De vill bli tagna på allvar och inte bli betraktade som "barn utan erfarenhet" nu när de går i skolan igen.

HUR LÄNGE TILL TROR DU
ATT DU KOMMER VARA
SPRÅKSTÖDJARE?

SÅ LÄNGE HÄLSAN TILLÅTER:
40,7 %

NÅGRA ÅR TILL: 26,7 %

NÅGOT ÅR TILL: 16,3 %

VET EJ: 14 %

DETTA BLIR SANNOLIKT MIN
SISTA TERMIN: 2,3 %

* Från enkät med 86
deltagande språkstödjare,
genomförd hösten 2017

VILKA ORD TYCKER DU STÄMMER
ÖVERENS MED ATT VARA
SPRÅKSTÖDJARE?
(FLERA SVAR MÖJLIGA)

ROLIGT OCH STIMULERANDE:
79,1 %

LÄRORIKT OCH UTVECKLANDE:
65,1 %

MENINGSFULLT: 65,1 %

BERIKANDE: 43 %

HOPPFULLT: 20,9 %

FRUSTRERANDE: 3,5 %

TRÅKIGT: 0 %

MENINGSLÖST: 0 %

Det kan hjälpa att fundera över ur vilket perspektiv man tolkar ett fenomen. Är det majoritetens eller minoritetens? Det är inte så att man behöver överge sina egna värderingar och ståndpunkter, men ibland kan det öppna upp samtalet om man vänder på steken. Kan man förstå elevens perspektiv? Även om man inte delar det.

Eleverna har mycket att lära, dels för att de är unga, och dels för att de är nya i Sverige. Vi kan visa på vilka förväntningar som ställs på dem i det svenska samhället. Samtidigt är det av betydelse att utgå från att eleverna inte enbart ska kompenseras för brister, de har också många resurser, och motiv som är adekvata för dem.

Vissa elever kan tycka att det är besvärligt när stödjarna kommer. Att de tycker att det är svårt beror kanske på att man måste vara aktiv på ett annat sätt än vanligtvis. Det kan också bero på personkemi. Vanligtvis hjälper det att man lär känna varandra. Kom ihåg: Trägen vinner!

Språkinträdning är ett av många gymnasieförberedande program.

Målet för de flesta är att få betyg i sex, åtta eller tolv ämnen för att kunna gå vidare antingen till ett annat introduktionsprogram med yrkesinriktning, eller ett nationellt yrkesprogram eller ett nationellt teoretiskt gymnasieprogram.

* Från enkät med 86 deltagande
språkstödjare, genomförd hösten 2017

Betygsskalan sträcker sig från A-F (F-underkänt). När en elev har fått betyg i ett ämne, har eleven fått minst godkänt. Många elever byter skolor under perioden de går på språkintruktionsprogrammet, om det byter skola utan att ha fått betyg i t.ex. svenska så använder lärarna den Europeiska nivåskalan för att kunna ge nästa skola en uppfattning om var i lärandet eleven befinner sig.

Eftersom elever är fria att välja skolor, och flyktingströmmarna fluktuerar, kan behovet av lärare se väldigt olika ut från termin till termin. Det är ett skäl till att man väljer att samla många introduktionsprogram under ett och samma tak. Lärare som undervisar i Svenska som andraspråk ska ha kompetens för det. Det kan göra att vissa år har en klass svenska 14 timmar i veckan (minimum 12) och andra 12, därför att man har kanske en lärare anställd som inte får timmar så att det räcker om inte klassen får mer timmar.

Vill du veta mer? Läs mer om språkintruktion i gymnasiet på Skolverkets hemsida (www.skolverket.se).

Stort tack för din insats!

www.bekantskaper.se

SKULLE DU KUNNA
REKOMMENDERA
INTERNATIONELLA
BEKANTSKAPER TILL DINA
VÄNNER OCH BEKANTA?

JA: 96,5 PROCENT
KANSKE: 3,5 PROCENT
NEJ: 0 PROCENT

* Från enkät med 86
deltagande språkstödjare,
genomförd hösten 2017